

Mesečni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji za zimsko obdobje (od 1. oktobra do 31. marca) 1. – 31. marca 2013

V marcu so bila kmetijska tla ves čas obilno namočena. Bilanca vode je večkratno preseгла dolgoletno povprečje, kar se v marcu, pogovorno sušcu, precej redko zgodi. Presežna voda je pogosto zastajala tudi na kmetijskih površinah ob vodotokih in predvsem na Ljublanskem barju. Razvoj vegetacije v celinskem delu Slovenije povsod zaostaja za povprečjem. Razen cvetenja nekaterih samoniklih zgodnjem spomladanskih rastlin, se drugi rastni premiki še niso začeli. Na Primorskem pa so zacveteli zgodnji koščičarji, ki so jih na Obali in na Vipavskem prizadele neugodne vremenske razmere, zlasti sočasen pojav nizkih temperatur zraka, močna burja, ponekod sneg in tudi žled.

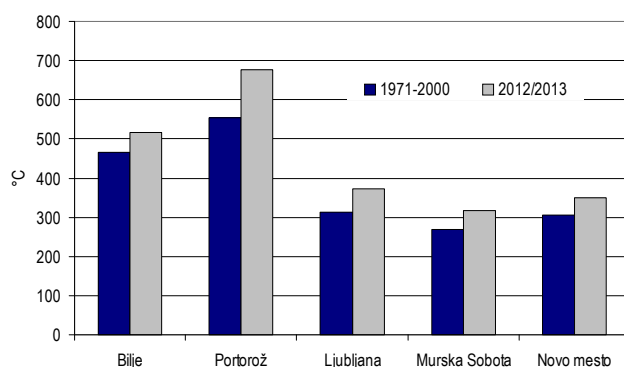
METEOROLOŠKE RAZMERE

V nižinskem svetu je bilo prvih pet dni marca temperaturno dokaj povprečnih, opazno toplejši kot običajno pa so bili le dnevi od 6. do 10. marca. V visokogorju se je ohladilo globoko pod običajne vrednosti v drugi tretjini marca. Takrat se je močno ohladilo tudi po nižinah, najbolj hladna, z minimalnimi temperaturami do -6°C , sta bila 15. in 16. marec. V posameznih dneh so v celinskem delu Slovenije temperature zraka več kot 6°C nižje od povprečja 1971-2000, tudi na Primorskem je bilo vsaj 4°C hladneje kot običajno. Najmanjši so bili temperaturni odkloni v visokogorju. Izjemno hladna je bila zadnja dekada meseca marca, ki se je uvrstila med najhladnejše v zadnjih petdesetih letih.

Največ padavin padlo v zahodni Sloveniji, padlo je več kot 270 mm, v osrednji Sloveniji pa okoli 190 mm dežja. Količina padavin se je zmanjševala proti vzhodni polovici države, kjer je padlo do 120 mm padavin. V primerjavi z dolgoletnim povprečjem so mesečne količine dežja več kot dvakrat presegle dolgoletno povprečje.

V marcu je snežna odeja v osrednji Sloveniji vztrajala dobrih 13 dni, podobno tudi v drugih kmetijsko pomembnejših območjih. V hribovitih predelih pa je snežna odeja vztrajala cel marec.

KUMULATIVNE EFEKTIVNE TEMPERATURE ZRAKA ($> 5^{\circ}\text{C}$) od 1.10.2012 do 31.3.2013 v primerjavi s povprečjem

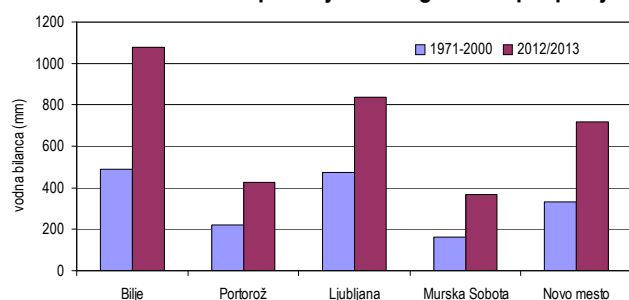
STANJE RASTLIN

Vodna bilanca je bila marca povsod po državi pozitivna, prav tako je bila pozitivna tudi zimska bilanca vode. Presežki vode v tleh so dvakrat, na Biljanskem skoraj trikrat, presegli dolgoletno povprečje. Kmetijska tla so bila ves čas zasičena z vodo, presežna voda je marsikje, zlasti na Ljublanskem barju in ob vodotokih ob taljenju snega zastajala tudi na kmetijskih površinah. Na Vipavskem in Goriškem so bila premokra kmetijska tla neprimerna za oranje in pripravo tal za spomladansko setev. Zgodnje sajenje vrtnin so na Primorskem onemogočale tudi prenizke temperature zraka in močna burja, zato bo zgodnost pridelave vrtnin na Vipavskem, Goriškem in na Obali kasnejša.

Temperature zraka v celinskem delu Slovenije še niso prestopile vegetacijskega praga 5°C , kar je več kot dva tedna za povprečjem. Vegetacijski razvoj zaradi nizkih temperatur na splošno zaostaja. V celinskem delu Slovenije so cvetni brsti sadnih dreves še zaprti. Le na Obali ter na Goriškem in Vipavskem so zacvetele zgodnje vrste ringlojev in marelice. Polaren zrak, ki je Slovenijo zajel že v sredini zadnje marčevske dekade in dosegel svoj višek 25. marca, je v Primorju povzročil padec temperature zraka do -1°C , na Obali do 1°C oziroma ponekod skoraj do 0°C . Izmerjene temperature zraka so bile sicer nad kritičnimi vrednostmi za poškodbo cvetov, vendar so bile v kombinaciji z ledom in močno burjo razmere neugodne za preživetje cvetov. Temperature zraka in močan veter so tudi sicer onemogočale izlet čebel, zato obstaja možnost, da bo slaba tudi opraištev cvetov, ki so sicer preživeli nizke temperature zraka. Zaradi pogostih padavin je opaziti tudi rjavenje oziroma gnitje in odpadanje cvetnih brstov.

KUMULATIVNA VODNA BILANCA

1.10.2012 - 31.3.2013 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem

Letošnja zima je bila ena bolj sneženih v zadnjih petdesetih letih. Več snega je padlo le v zimah 1968/1969 in 1969/1970. V zimi 2012/2013, (od oktobra do marca) je snežna odeja vztrajala nadpovprečno dolgo, v osrednji Sloveniji 85 dni (povprečno 61 dni), v severovzhodni Sloveniji 70 dni (povprečno 46 dni). Celo na Goriškem je bilo 16 dni s snežno odejo, povprečno so le trije.

TEMPERATURA IN STANJE TAL

V marcu so bila tla več dni pokrita s snežno odejo, ki se je ob otoplitvah in dežju pospešeno talila. Tla so bila ves čas čezmerno zasičena z vodo. Pod snegom so bile temperature tal precej nespremenljive okoli ničle, le v površinskem sloju tal so se temperature tal občasno spustile za eno do dve stopinje pod ničlo. Na Primorskem so temperature tal precej nihale, med 5 in 15°C . V dnevih brez snežne odeje so bila večjemu temperaturnemu nihanju izpostavljena tla tudi drugod po državi.